

**Incorporació dels valors del feminisme
des d'una perspectiva interseccional en
la governança, així com en totes les
fases dels projectes.**

Sara Palacios – Referent de gènere i discapacitat
spalacios@ecom.cat

Els feminismes: una mirada crítica i necessària

Què és el feminisme?

- Moviment social, polític, acadèmic, econòmic i cultural.
- Busca crear consciència i condicions per transformar les relacions socials i lograr la igualtat entre les persones
- Eliminant qualsevol forma de discriminació o violència contra les dones
- Analitza les relacions de poder, no només les experiències individuals

Diferents tipus de feminisme:

El feminisme no és un moviment únic ni homogeni.

Al llarg del temps han coexistit i coexisteixen diversos feminismes, amb enfocaments i prioritats diferents i cada corrent respon a experiències i realitats socials diferents.

El feminisme hegemònic: qui queda fora?

El feminisme hegemònic ha estat construït majoritàriament des de:

- Dones blanques
- Sense discapacitat
- De classe mitjana
- Amb accés a recursos i drets

- X Dones amb discapacitat
- X Dones migrades i racialitzades
- X Dones de classes populars
- X Dones amb càrregues de cures
- X Dones grans
- X Dones LGTBIQ+

El capacitisme dins el feminisme

El capacitisme és la discriminació basada en la capacitat física, sensorial, intel·lectual o psicosocial.

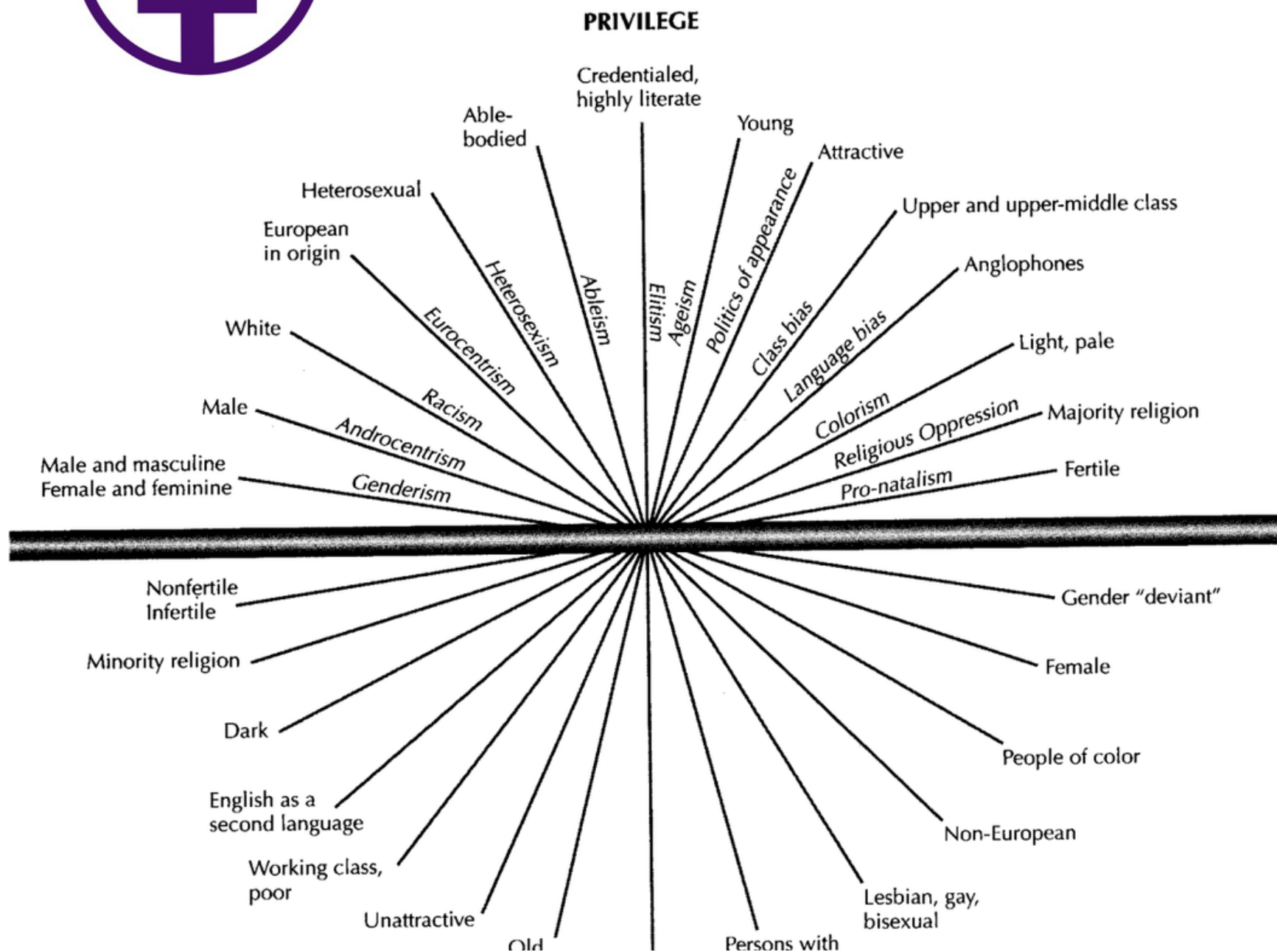
Moltes pràctiques feministes continuen sent:

- Poc accessibles
- Poc adaptades als temps, cossos i necessitats diverses
- Basades en un ideal de cos i autonomia normativa
- Això genera exclusió dins d'un moviment que vol ser emancipador.

**“Cal un feminisme no capacitista i interseccional
Perquè les opressions no actuen per separat, sinó que es creuen”.**

Interseccionalitat

En lloc de veure les categories socials de manera aïllada, la interseccionalitat reconeix que els individus experimenten múltiples formes d'opressió i privilegi simultàniament.

Categories socials com:

Sexe, gènere, raça, origen, ètnia, classe social, discapacitat, orientació sexual, edat, ideologia, religió entre d'altres.

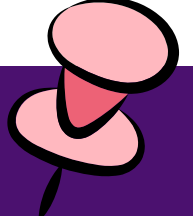
Sense una mirada interseccional, el feminisme reproduceix desigualtats.

Què implica fer servir un feminisme no capacitista i interseccional

- Reconèixer la diversitat de cossos, temps i capacitats.
- Incorporar l'accessibilitat universal des del principi.
- Donar veu i poder a les dones amb discapacitat.
- Revisar llenguatges, pràctiques i espais.
- Posar les cures i la sostenibilitat de la vida al centre.
- Aplicació a la governança i als projectes
- No dissenyar polítiques “per a tothom” sense tenir en compte les desigualtats.

Incorporar la perspectiva de gènere interseccional i no capacitista en:

-
- La presa de decisions
 - El disseny de projectes
 - La gestió del temps i cures
 - L'avaluació d'impactes
 - Passar de la inclusió simbòlica a la transformació real.

Què implica fer servir un feminisme no capacitista i interseccional

- Reconèixer la diversitat de cossos, temps i capacitats.
- Qüestionar la norma d'autonomia i productivitat.
- Incorporar l'accessibilitat universal des del principi.
- Donar veu i poder a les dones amb discapacitat.
- Revisar llenguatges, pràctiques i espais.
- Posar les cures i la sostenibilitat de la vida al centre.

Què és la perspectiva de gènere interseccional

Què implica incorporar la perspectiva de gènere

- Reconèixer que les desigualtats i relacions de poder es construeixen socialment amb rols, normes, expectatives i jerarquies socials assignades al gènere.
- Actuar de manera intencionada per reduir i eliminar aquestes desigualtats estructurals.
- Analitzar com les normes i els rols de gènere condicionen:
 - L'accés als drets i als recursos
 - La participació social i política
 - L'ús del temps i l'assumpció de les cures
 - Les oportunitats laborals

La perspectiva de gènere és un enfocament d'anàlisi i d'intervenció que permet identificar, qüestionar i transformar les desigualtats estructurals entre dones, homes i altres identitats de gènere.

Aplicació en la governança

Guiar la construcció col·lectiva del benestar, el seu repartiment i abast, i la seva sostenibilitat.

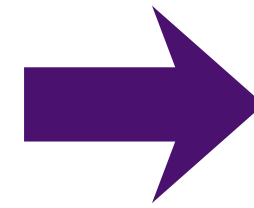
Cal una integració del feminisme al centre dels objectius globals de l'acció pública, i això implica anar més enllà d'una integració de la realitat de les dones i centrar-se en la lògica patriarcal de la construcció del sexe social, el gènere, com a eix transversal de govern.

Com integrar la perspectiva de gènere i discapacitat en:

- Polítiques internes: revisar normes, protocols i plans estratègics per garantir igualtat i accessibilitat
- Presa de decisions: incloure dones i persones amb discapacitat en comitès i reunions, assegurant que les seves veus siguin escoltades
- Disseny de serveis: pensar els projectes i serveis per a tothom, considerant barreres diverses i necessitats específiques
- Eines pràctiques: comitès inclusius, grups de treball mixtos, participació activa de totes les persones destinatàries

Introduint la perspectiva de gènere interseccional als projectes.

Recollir la informació en funció del sexe “lement biològic i innat” (o gènere “construcció social”). Comparar i apreciar, com el gènere té distintes repercussions en una actuació de manera diferenciada entre els homes i les dones”.

UNSTATS (2015): “La desagregació de les dades per sexe no garanteix que hagin estat concebuts per donar compte dels rols de gènere i de les relacions de desigualtat.”

El sexe invisibilitza les persones que no s'identifiquen amb els dos gèneres normatius.

La perspectiva de gènere NO és:

- ✗ Incloure l'impacte/diferenciació només per a dones
- ✗ Tractar tothom igual sense tenir en compte les desigualtats
- ✗ Afegir un apartat de gènere al final del projecte
- ✗ Una acció puntual o simbòlica

Introduint la perspectiva de gènere interseccional als projectes.

1 Diagnosi

Definició del “problema”:

- En quines dades/compressions de la realitat ens basem per identificar-lo.
- Intentar evitar prejudicis en la definició del problema (és un element molt sensible).
- Sense comprendre el problema no podem pensar en bones solucions.

Anàlisi interseccional de necessitats i desigualtats.

- Escolta activa de veus diverses (persones usuàries, professionals, col·lectius afectats).
- Verificar que les fonts que pretenem utilitzar no siguin excloents d'algun grup social.
- La importància del context

Introduint la perspectiva de gènere interseccional als projectes.

2 Disseny (ha de respondre i ser coherent amb el diagnòstic)

Preveure mesures realistes i concretes, que siguin valuables

- Pensar els indicadors per fer-ho
- Reflexionar sobre altres aspectes com la metodologia (com ho farem?), la comunicació i el pressupost

Definir els objectius

- Capaços d'identificar i visibilitzar les discriminacions socials (subjectes minoritzats), i d'entendre les experiències interseccionals.

Compatibilitat del projecte amb ODS 2030 i marc normatiu

Sovint pensem que la simple voluntat de produir dades sensibles al gènere és suficient per definir objectius transformadors; tanmateix, la realitat és molt més complexa.

Introduint la perspectiva de gènere interseccional als projectes.

3 Les mesures són les activitats i serveis que portem a terme

Cal comprovar que les mesures són coherents i que els mitjans per dur-les a terme són suficients.

- De vegades es preveu, per experiències anteriors, que la participació de les dones serà menor.
- Hauríem de pensar correccions per garantir un accés igualitari: horaris, comunicació o adaptació a les diferents necessitats i expectatives de les persones del nostre grup diana.

Ex: Crear espais no mixtos:

Crear un ambient de confiança i identificar necessitats.

La separació dels espais reforça l'empoderament de les dones, ja que hi participen més (en els espais mixtos, els homes acostumen a parlar més).

Introduint la perspectiva de gènere interseccional als projectes.

4 La metodologia (Els mètodes i les tècniques a utilitzar poden variar molt entre un projecte i un altre).

- Metodologies participatives (espais de participació i co-creació.)
- Preveure la necessitat o col·laboració de persones expertes en gènere o bé formació en gènere (segons la implicació del projecte)
- Preveure de mecanismes de cura i els rols de l'equip en les activitats amb les persones usuàries

L'externalització de tasques:
caldrà vetllar perquè
l'organització que ens presta
el servei disposi
també de mesures d'igualtat i
part de la nostra normativa.

Introduint la perspectiva de gènere interseccional als projectes.

5 Aplicar els indicadors (Triar «el que es vol mesurar»)

Indicadors de gènere

- Objectiu de mesurar directament els aspectes clau desigualtats, per raó de gènere.
- Sis dimensions que són considerades clau per a la igualtat: treball, diners, coneixement, temps, poder i salut.

Indicadors sensibles al gènere

- L'objectiu tot i no tenir com a objectiu principal explicar les desigualtats o relacions de gènere, permeten captar-les o aproximar-s'hi, encara que poden no estar desagregats per sexe/gènere o bé contribueixen a reproduir-la.

Introduint la perspectiva de gènere interseccional als projectes.

6 La comunicació (detalla els recursos econòmics necessaris per portar a terme el projecte)

- Destina una partida pressupostària per accions, incloent-les en el calendari i en el pressupost.
- Cal pressupostar les hores invertides de l'equip
- Valorar si cal reservar recursos econòmics per garantir l'expertesa en gènere dins el projecte
- Reflexionar sobre la infravaloració econòmica dels treballs «femenins» respecte dels «masculins» (els treballs feminitzats sovint compten amb un pressupost menor que d'altres amb més visibilitat i reconeixement social).

Introduint la perspectiva de gènere interseccional als projectes.

7 Avaluació

Avaluació d'impacte en desigualtats i benestar.

- Retorn a les persones participants (satisfacció i recomanació).
- Nombre de persones amb discapacitat participants
- Barreres detectades i mesures aplicades per superar-les
- Comparació entre resultats esperats i obtinguts
- Ús dels resultats per millorar futurs projectes i serveis
- Difusió de bones pràctiques dins l'entitat

Unides per la igualtat

 @entitatecom

 @ecomdiscapacitat

 @ecom

 @ecomdisca

 @entitatecom

 @entitatecomdiscapacitat

www.ecom.cat

Amb el suport de:

